

Grönadals Samfällighetsförening
info.gronadalssamfallighet@gmail.com

YTTRANDE – REMISS

Karlskrona kommun
Drift-och servicenämnden
Drift-och serviceförvaltningen
371 83 Karlskrona

Yttrande – Remiss - Inriktning för gatubelysning i Karlskrona kommun

Grönadals Samfällighetsförening har tagit del av kommunens utredning/beslutsunderlag Inriktning för gatubelysning och vi lämnar härmed vårt remissvar.

Rättvisefrågan avseende hur skattemedel fördelas på belysningsanläggningar i kommunen förefaller vara helt obehandlad i beslutsunderlaget/utredningen. Jämlikhet mellan olika tätorter och småorter borde vara en viktig fråga. Vi saknar även mål för att förbättra belysningen i tätorter. Bra gatubelysning är en trygghetsskapande metod inte bara för trafiksäkerhet utan i hög grad för att minska brottslighet. Utredningen verkar tyvärr bara inriktad på att frysa nuvarande situation.

Barn och unga tillhör de mest utsatta grupperna i trafiken. När gång- och cykelinfrastruktur saknas blir god gatubelysning en avgörande säkerhetsåtgärd. Bristande belysning ökar risken för att gående inte upptäcks i tid av bilförare, särskilt under mörka och vädermässigt svåra förhållanden.

Grönadals Samfällighetsförening noterar i skrivningen "Plan- och bygglagen anger att en kommun bör vara huvudman för allmänna platser och vägar inom detalj planlagda områden. Endast om det finns motiverande skäl kan kommunen avstå från att vara huvudman." I slutet av dokumentet står det samtidigt att "Kommunen övertar inte belysningsanläggningar från väg-/samfällighet-/belysningsföreningar eller motsvarande." Hur ska dessa formuleringar kunna vara förenliga?

Kommunen är huvudman för 4700 ljuspunkter i tätort och utanför tätort vilket är 31% av kommunens totala belysningsansvar, således en avsevärd andel. Trots det redovisas inte i utredningen vilka enskilda vägar/föreningar som får vägbelysning tillhandahållen av kommunen och vilka som får bekosta denna belysning själva. Grönadals Samfällighetsförening svar berör i första hand tätorter och småorter, inte centralorten.

Även om historiska skäl, förändringar i PBL och olika praxis genom åren kan förklara den nuvarande orättvisan att majoriteten, men inte alla enskilda vägar, får sin belysning av kommunen, är det orimligt att fortsätta med samma ojämlika fördelning av skattemedel. Alla enskilda vägar åtminstone inom definitionen tätort borde behandlas lika. Det är dags att reda ut detta och ge alla enskilda vägar samma förutsättningar.

De allra flesta vägföreningar och samfälligheter vill sannolikt att kommunen sköter belysningen. Eftersom majoriteten av enskilda vägar redan åtnjuter denna förmån borde det enklaste och mest logiska vara att ge samma förmån till alla, åtminstone inom tätort. Om det är en omöjlighet av kostnadsskäl, då borde ingen enskild väg få belysning av kommunen. Grönadals Samfällighetsförening saknar i utredningen ett resonemang om denna diskriminerande fördelning av skattepengar och en plan för åtgärd som också bör omfatta ekonomiska stöd i de fall kommunen inte har huvudmannaskap för belysningen.

I Grönadals Samfällighetsförening har vi ansvar för ca 160 ljuspunkter på stål Stolpar installerade i början av 2000-talet på de vägar som byggdes då området exploaterades. Grönadals Samfällighetsförening har accepterat förvaltningen av dessa en gång i tiden, men anser oss mycket orättvist behandlade som läget ser ut i er utredning. Vem betalar vägbelysning i Nättraby eller på Sjuhalla som exempel?

I Grönadals Samfällighetsförening ingår även Grönadalsvägen som är den ursprungliga vägen från Mjöviksvägen ut mot Skillingenäs. Grönadalsvägen är den huvudsakliga matarvägen till våra övriga vägar och den trafikeras av både skolbuss, linjebuss och tung trafik. Den trafikeras hårt morgon och kväll och under den mörka årstiden är det mycket stor risk att gå eller cykla längs vägen eftersom gång- och cykelbana saknas och vägen bitvis är mycket smal. Sträckan som avses är knappt 2 km och den har försetts med ett flertal farthinder för att få ner fordonens hastighet. Barn som ska ta bussen antingen från vändplatsen vid Grönadals brygga eller vid Mjöviksvägens hållplats går dagligen sträckan morgon och kväll, en mycket otrygg promenad i dålig belysning på en smal väg. Befolkningen i området består till största delen av barnfamiljer med barn som ska resa med buss till Nättraby eller till centrum.

Grönadals Samfällighetsförening har inte ansvar för belysningen längs Grönadalsvägen med sina cirka 30 ljuspunkter. De senaste åren har felavhjälpning och underhåll upphört och kommunens tjänstemän hävdar att denna anläggning övertagits av Grönadals Samfällighetsförening. Från vem eller när vi skulle ha övertagit anläggningen är oklart. Varken kommunen eller Eon eller Grönadals Samfällighetsförening kan visa en överenskommelse om detta övertagande. Vi som har bott i området sedan 1980-talet och även tidigare vet att Sydkraft, EonES och OneNordic i denna ordning har utfört underhållet under alla år utom de senaste. Lampbilen har bara bytt skyltar när företagen bytt namn. Det är oklart när detta arbete upphörde men släckta lampor fick oss till slut att börja undra. Vem som har betalat för underhållet vet vi inte, men sannolikt är att kommunen fått räkningarna, alternativt Eon om de är huvudman. Grönadals Samfällighetsförening har aldrig betalat för underhållet. Däremot har vi betalat för energin som är schablondebiterad per ljuspunkt, i tron att det

varit en avgift för "färdigt ljus". En avgift som vägföreningen antog att alla vägföreningar var tvungna att betala.

Grönadalsvägens belysningsarmaturer är monterade i Eons trästolpar, elförsörjda med hängkabel och sambyggd med eldistributionen. Under alla år sedan dessa lampor installerades, troligen på 60-70-talet, har Sydkraft, Eon eller kommunen reparerat och även kompletterat och bytt ut armaturer och dess lampor efter behov. Att Grönadals Samfällighetsförening skulle tagit över denna anläggning utan vare sig teknisk eller affärsässig dokumentation är helt enkelt orimligt att ens tänka sig. Det tekniska utförandet stödjer också vår uppfattning eftersom lamporna delar elcentral och styrning med andra lampor som kommunen äger. Grönadals Samfällighetsförening hävdar bestämt att hela Grönadalsvägens belysning har en annan huvudman än vår samfällighet.

Mot bakgrund av Karlskrona kommuns egna trafikmål anser vi att kommunen bör ta ett ansvar för förbättrad belysning längs Grönadalsvägen. Förbättrad gatubelysning är en kostnadseffektiv åtgärd som påtagligt kan minska riskerna för olyckor och öka tryggheten för skolungdomar och andra gångtrafikanter. Att prioritera belysning längs skolvägar är också ett konkret sätt för kommunen att omsätta sina mål om trafiksäkerhet, trygghet och hållbarhet i praktisk handling. Att inte prioritera belysning längs en känd skolväg innebär att oskyddade trafikanter lämnas i en särskilt utsatt situation, vilket strider mot grundläggande trafiksäkerhetsprinciper.

Grönadals Samfällighetsförening anser att nämnden och förvaltningen behöver ta ställning till rättvisefrågan och inte frysa nuvarande diskriminerande situation för enskilda vägar. Grönadals Samfällighetsförening skulle också gärna ta del av möjliga alternativ, inte minst den fortsatta utvecklingen av belysningen i kommunen för höjd säkerhet och trygghet. Inte bara det som kallas alternativ 1 i avsnitt 8 Inriktning. Grönadals Samfällighetsförening saknar också resonemang om möjligt ekonomiskt stöd till de föreningar som har huvudmannskapet idag, om inte kommunen vill ta över ansvaret för dessa belysningar. Oklara ägarförhållanden som exempelvis Grönadalsvägens lampor och planerad rasering av sambyggda luftledningar behöver utredas bland annat med Eon elnät, precis som ni beskriver att behovet är gentemot Rödeby Energi.

För Grönadals samfällighetsförening 2026-01-22

Annelie Ahmt
Ordförande
Grönadals Samfällighetsförening

Kartbild över vårt bostadsområde bifogas

